

JAMIYATDA IJTIMOY VA IQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA OLIYGOH BITIRUVCHILARINING TUTGAN O'RNI

Annotation:

Maqolada mamlakatimizdagi bitiruvchi yoshlarning tadbirkorlik faoliyati orqali yangi sohalar ochilishini, yangi ish o'rinlari yaratishini, iqtisodiyotimizni innovatsion ravishda rivojlantirishini va dunyodagi qadriyatli tadbirkorlar hisoblanishlari orqali global muhitda o'zining o'rnini egallashi nazariy jihatdan tahlil qilingan.

Keywords:

startap dasturlar, biznes-inkubatorlar, platformalar, konsultatsiya, mentoriqlik, texnologiyalar, karyera, texnologiya, TRIGGER loyihasi, innovatsion yondashuv, tadbirkorlik

Information about the authors

Obidova Feruza Yahyoyevna
Jizzax politexnika instituti "Iqtisodiyot va menejment" kafedrasida dotsenti
feruza.obidova1971@gmail.com

INTRODUCTION

Bitiruvchi yoshlar jamiyatimizning energiyasi va kuchini ifodalaydi. Ularning harakatlanishi, yangi g'oyalarga ega bo'lishlari, vaqtning o'zida o'zlashtirishlari mamlakatimizni rivojlantirishda katta o'rinni egallaydi. Yoshlar, o'zlarini rivojlantirish uchun qo'shimcha bilim va ko'nikmalarga bo'lgan ehtiyojlarini tushunishlari, ularning iqtisodiy va ijtimoiy innovatsiyalarni amalga oshirishlariga imkoniyat yaratadi.

Ularning g'ayratli va faol bo'lishlari, jamiyatimizdagi yangi hodisalarga tez reallash va ularga qo'shimcha yechim topishda katta o'rin egallaydi. Bunday faolliklar, milliy iqtisodiyotimizning rivojlanishiga va dunyodagi yangi sohalar bilan aloqalar o'rnatishga yordam beradi. Bular, jamiyatimizning mustaqil va samarali rivojlanish yo'lidagi dolzarb muhim faktorlaridan biridir.

So'nggi paytda mamlakatimizda bitiruvchi yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish zamonaviy iqtisodiyotning ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib bormoqda. Bitiruvchi yoshlarni tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanishini rag'batlantirish choralari davlat miqyosidagi dolzarb masalaga aylangan.

Yosh tadbirkorlar milliy iqtisodiyotni innovatsion rivojlanishda ahamiyatli rol o'ynaydi. Ularning yangicha fikrlash va yangicha qarashlari, energiyasi va tashabbusi joriy va kelajakdagi iqtisodiy jarayonlarga o'z ta'sirini o'tkazishlari keng ko'zga tashlanadigan ma'lum bir haqiqat. Ularga yo'l-yo'riq berish uchun harakat qilish, ularning tadbirkorlik sohasidagi masalalarga innovatsion yondashuvlariga ko'maklashish, bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam berish juda muhimdir. Bu, yangi texnologiyalarning, sohani boshqarish usullari va tadbirkorlik sohasidagi korxonalarni o'z ichiga olgan yangiliklarning kelajakda milliy iqtisodiyotni kuchaytirishiga yordam beradi.

Jamiyatimiz, bitiruvchi yoshlarning tadbirkorlik faoliyati orqali yangi sohalar ochilishini, yangi ish o'rinlari yaratishini, iqtisodiyotimizni innovatsion ravishda rivojlantirishini va dunyodagi qadriyatli tadbirkorlar hisoblanishlari orqali global muhitda o'zining o'rnini egallashi mumkin.

Bu borada Markaziy Osiyoda bitiruvchilarning ishlashi uchun qulay shart-sharoitlar yaratish orqali OTM talabalari uchun innovatsion yondashuvlar, tadbirkorlik ko'nikmalari va munosabatlarini rivojlantirish – TRIGGER loyihasi doirasida qo'llab quvvatlanmoqda.

Loyihaning asosiy maqsadi Markaziy Osiyo mamlakatlarida bitiruvchilarning ish bilan ta'minlanishini yaxshilash uchun qulay shart-sharoitlar yaratish orqali iqtisodiyotning o'sishiga hissa qo'shishdan iborat.

Loyihaning obyekti inson resurslarini rivojlantirish, shu orqali mehnat bozorlarining mustahkamligini oshirishdir.

Ustuvor vazifalari

- oliy o'quv yurtlarining kelajakdagi muammolarga tayyorligini, ayniqsa, ularda tadbirkorlik va innovatsion muhitni qo'llab-quvvatlash;
- hamkor mamlakat OTMlarida tadbirkorlik ta'limi va ko'nikmalarini rivojlantirish;
- hamkor mamlakat OTMlarida karyera, ish bilan ta'minlash va korxonalar xizmatlarini yaratish va takomillashtirish;
- OTMlarning ijtimoiy sohalar va iqtisodiyot tarmoqlari bilan munosabatlarini mustahkamlash.

KUTILAYOTGAN NATIJALAR

- ✓ universitet va korxonalar hamkorligi oshadi;
- ✓ TRIGGER – Markaziy Osiyo mamlakatlari, jumladan, Qozog'iston, O'zbekiston va Tojikistonni rivojlantirishga qaratilgan loyiha bo'lib, bu bo'yicha xorijiy mamlakatlar jalb etiladi;
- ✓ talaba amaliyot dasturlari ishlab chiqiladi;
- ✓ tadbirkorlik ko'nikmalari oshadi;
- ✓ bitiruvchilarning ish bilan ta'minlanishi qo'llab quvvatlanadi.

Bitiruvchi talaba yoshlarni tadbirkorlik sohasidagi taklif va g'oyalari o'rganib chiqilganida shular aniq bo'ldiki, ayrim yoshlar o'qish davomida tadbirkorlikning xizmat ko'rsatish, hunarmandchilik va madaniy tadbirlarni tashkil etish bo'yicha talaygina loyihalar mualliflaridir. Misol uchun bitiruvchi talabalarimiz takliflariga ko'ra kam energiya sarflanadigan va ko'p daromad olinadigan hunarmandchilik manbalarini tadbiq etishni joriy etish, jumladan qishloq joylarda kichik hajmdagi issiqxonalarini ko'paytirish, chorva va parrandachilikni rivojlantirish borasidagi xonadon sharoitida daromadga erishish yo'llari yoritib berildi.

Yoshlarga tadbirkorlik yo'lidagi imkoniyatlar juda kengdir va ularga bir necha usullarda o'zlarini rivojlantirish, innovatsiyalarni o'rganish va amalga oshirish imkoniyati beriladi:

1. Ta'lim va o'quv: Yoshlar tadbirkorlik yo'lidagi eng muhim bosqich ta'lim olishlari va o'quv usullarini rivojlantirishlari mumkin. Universitetlar, kollejlilar va onlayn ta'lim platformalari orqali ularga innovatsion va biznesga oid kurslar, mentoriqlik dasturlari va yangi texnologiyalar bilan tanishish imkoniyati mavjud.

2. Mentorlik va konsultatsiyalar: Yoshlar uchun tajriba egasi tadbirkorlar yoki sohalarda muvaffaqiyat qozongan shaxslar bilan mentoriqlik va konsultasiya olish imkoniyati mavjud. Bu, ularga o'zlarining biznes g'oyalarini rivojlantirishda va amalga oshirishda yordam beradi.

3. Biznes-inkubatorlar va startaplar: Bir nechta davlatlar va shaxsiy tadbirkorlik markazlari yoshlarga mahsulotlari yoki xizmatlarini boshlashda yordam berish uchun biznes-inkubatorlar va startap dasturlarini taqdim etadi. Bu dasturlar tadbirkorlik yo'li bilan bog'liq tadbir-javob va maslahatlar bilan birlashgan muhitni yaratishda yordam beradi.

4. Xalqaro hamkorliklar: Yoshlar global muhit bilan bog'liqlik qilish va xalqaro hamkorliklar orqali o'zlarining bizneslarini rivojlantirish va dunyodagi yangiliklardan foydalanish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu, ularga xalqaro bozorda o'zlarining o'rnini topish va o'zlarini dunyodagi yangi sohalar bilan aloqaga ega qilish imkoniyatini beradi.

5. Ma'rifiy resurslar va o'qitish platformalari: Yoshlar tadbirkorlik yo'lidagi yangiliklardan xabardor bo'lish va bilimlarini rivojlantirish uchun ma'rifiy resurslar va o'qitish platformalaridan foydalanishlari mumkin. Bu platformalar, ularga boshqalar bilan o'z fikrlarini ulashish, yangi texnologiyalar haqida ma'lumot olish va tadbirkorlik bilan bog'liq boshqa mavzularni o'rganish imkoniyatini beradi.

Bu imkoniyatlar yoshlarga tadbirkorlik yo'lidagi rivojlanish va muvaffaqiyatga yetishishda katta yordam beradi. Shuningdek, ularning o'zlarini rivojlantirish va ijodiy potentsiallarini boshqarishlari va ularga motivatsiya berish juda muhimdir.

Xulosa o'rinda shuni aytish mumkinki, oliygoh bitiruvchilarining jamiyatda ijtimoiy va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi o'rni juda katta. Ularning o'qish, tadqiqot qilish, va innovatsion yondashuvlar orqali yangi texnologiyalar va tajribalar olib kelishlari jamiyat va iqtisodiyotga katta ta'sir ko'rsatadi. Ularning bilim va malakalari, yangi texnologiyalarni rivojlantirishda, ishlab chiqarishda va xizmatlarni yaratishda muhim o'rin egallaydi. Bundan tashqari, oliygoh bitiruvchilarining ijtimoiy va iqtisodiy sohada liderlik qobiliyatlari va ishonchli munosabatlari, jamoat va korxonalar o'rtasidagi omonatli muomalalar va biznesning yuqori darajada muvaffaqiyatga erishishini ta'minlaydi. Bular jamiyatning har bir sohasida barqarorlik va rivojlanish uchun zarur vaqtlardir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Odilovna, U. Z., & Yangiboyevna, N. Z. (2023). NEFT-GAZ TARMOG 'IDA XALQARO MARKETING STRATEGIYASINI RIVOJLANTIRISH. In Past and Future of Medicine: International Scientific and Practical Conference (Vol. 4, pp. 25-33).
2. Darvishaliyevna, N. D. (2023). INNOVATSION RIVOJLANISH SHAROITIDA SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY SALOHIYATINI BOSHQARISH. BOSHQARUV VA ETIKA QOIDALARI ONLAYN ILMIY JURNALI, 3(1), 62-66.
3. Odilovna, U. Z., & Pavlovna, S. E. (2024). STRATEGY FOR SUPPORTING SMALL BUSINESSES AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP. JOURNAL OF EDUCATION, ETHICS AND VALUE, 3(1), 219-224.
4. Odilovna, U. Z., & Yangiboyevna, N. Z. (2023). YOSHLARNI QO 'LLAB-QUVVATLASHGA DOIR KADRLAR TAYYORLASHDA DAVLATNING ROLI. Current Issues of Bio Economics and Digitalization in the Sustainable Development of Regions (Germany), 772-778.
5. Yahyoyevna, O. F. (2024, February). RESPUBLIKAMIZDA AHOLI BANDLIGI MENEJMENTI MASALALARINI ISTIQBOLLARI. In International conference on multidisciplinary science (Vol. 2, No. 2, pp. 25-31).
6. Yahyoyevna, O. F., & Tatulovna, Z. M. (2024). ISSUES OF PROVIDING ECONOMIC STABILITY UNDER THE INFLUENCE OF FACTORS OF SAVING. JOURNAL OF EDUCATION, ETHICS AND VALUE, 3(1), 374-379.
7. Обидова, Ф. Я. (2023). УПРАВЛЕНИЕ СИСТЕМОЙ КАЧЕСТВА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ. Экономика и социум, (11 (114)-1), 929-932.

8. Umarova, Z. O., & qizi Nurboyeva, Z. Y. (2024). IQTISODIY RIVOJLANISH SHAROITIDA INNOVATSION LOYIHALARNI BOSHQARISH. Educational Research in Universal Sciences, 3(1), 108-113.
9. Odilovna, U. Z., & Alexandrovich, A. A. (2024). ECONOMIC AND LEGISLATIVE CORNERSTONES OF INVESTMENT POLICY OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. JOURNAL OF EDUCATION, ETHICS AND VALUE, 3(1), 87-90.
10. Obidova, F. Y. (2024). TADBIRKOR-ZAMONAVIY MENEJER SIFATIDA. Educational Research in Universal Sciences, 3(1), 103-107.
11. Yahyoyevna, O. F., & Alexandrovich, A. A. (2024). THE ROLE OF FINANCIAL MANAGEMENT IN IMPROVING THE FINANCIAL CONDITION OF ENTERPRISES. JOURNAL OF EDUCATION, ETHICS AND VALUE, 3(1), 44-47.
12. Obidova, F. Y. (2023). QURILISH KORXONALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI BAHOLASH USLUBIYOTI. Educational Research in Universal Sciences, 2(4), 74-78.
13. Feruza, O. (2023). How to Create Effective Marketing Strategies for Your Business. Vital Annex: International Journal of Novel Research in Advanced Sciences, 2(3), 12-17.
14. Umarova, Z. O., & Obidova, F. Y. (2023). GLOBALLASHUV SHAROITIDA INNOVATSION LOYIHALARNI BOSHQARISH. Educational Research in Universal Sciences, 2(3), 203-207.
15. Obidova, F. Y., & Umarova, Z. O. (2023). BOSHQARUV FAOLIYATINI AMALGA OSHIRISHDA KADRLARNING GENDER TENGLIGI. Educational Research in Universal Sciences, 2(3), 208-215.
16. Yahyoyevna, O. F. (2023). FACTORS AFFECTING THE FORMATION OF INNOVATIVE POTENTIAL AND ITS TRANSFORMATION. World Economics and Finance Bulletin, 18, 72-77.
17. Байзакова, Д. Ф., & Умарова, З. О. (2018). Роль педагогических коллективов в воспитании современной молодёжи. Молодой ученый, (8), 115-117.
18. Abdumannonovna, T. D. (2024). STUDYING THE COMPANY'S ACTIVITIES AND ACCOUNTING DURING THE AUDITOR'S INSPECTION. EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY, 4(2), 21-27.
19. Umarova, Z. O. (2020). BUSINESS OPPORTUNITY FOR TOURISM DEVELOPMENT. Экономика и социум, (10), 275-278.
20. Abdumannonovna, T. D. (2024). LICENSING PROCEDURE OF AUDITING ACTIVITIES IN UZBEKISTAN AND CURRENT RESULTS. Gospodarka i Innowacje., 44, 35-40.
21. Умарова, З. О., & Пулатова, М. (2020). CREATION OF AGROSERVICE SERVICES IN AGRICULTURE. Актуальные научные исследования в современном мире, (6-4), 22-25.
22. Abdumannonovna, T. D. (2024). STUDYING THE COMPANY'S ACTIVITIES AND ACCOUNTING DURING THE AUDITOR'S INSPECTION. EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY, 4(2), 21-27.
23. Байзакова, Д. Ф., Умарова, З. О., & Даминова, Ш. Ф. (2015). РАЗВИТИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИННОВАЦИЙ В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ. Педагогические науки, (6), 10-12.

24. Abdumannonovna, T. D. (2024). AUDIT-AS A FACTOR OF INCREASING BUSINESS EFFICIENCY IN ENTERPRISES. *Miasto Przyszłości*, 45, 594-599.
25. Abdumannonovna, T. D. (2024). The Document Presented by the Auditor is" Audit Report and its Contents". *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 3(2), 991-997.
26. Abdumannonovna, T. D. (2024). Relationship With Auditing Standards in Controlling the Quality of Auditor's Work. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 3(2), 998-1003.
27. Obidova, F., & Umarova, Z. (2021). FOREIGN EXPERIENCE OF SMALL BUSINESS DEVELOPMENT. *Экономика и социум*, (5-1), 376-379.
28. Obidova, F. Y. (2020). GREEN INNOVATION IN BUSINESS MARKET. *Экономика и социум*, (10), 191-194.
29. Abdumannonovna, T. D. (2024, March). Auditoring axloq kodeksiga rioya etish burchlarining afzalliklari. In *INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENCE* (Vol. 1, No. 3, pp. 80-87).
30. Аверин, А. Ю., & Валиханова, М. К. (2023). СУЩНОСТЬ СИСТЕМЫ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ И ЭТАПЫ ИХ РАЗВИТИЯ. *Экономика и социум*, (11 (114)-1), 524-527.
31. Saidahmedova, D. S., & Valixanova, M. (2023). QURILISH KORXONALARIDA SIFAT MENEJMENTI TIZIMINI JORIY QILISH-DAVR TALABI. *Экономика и социум*, (5-2 (108)), 330-334.
32. Obidova, F. Y. (2021). PROSPECTS FOR INNOVATIVE DEVELOPMENT OF TOURISM. *Актуальные научные исследования в современном мире*, (4-10), 91-95.
33. Umarova, Z. O., & Obidova, F. Y. (2021). MANAVIY QADRIYATLARIMIZ-MILLIY TARBIYA OMILI. *Global Science and Innovations: Central Asia* (см. в книгах), 5(1), 137-140.
34. Obidova, F. Y., & Umarova, Z. O. (2021). IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA INNOVATSION LOYIHALARNING O'RNI. *Global Science and Innovations: Central Asia* (см. в книгах), 3(7), 25-29.
35. Obidova, F. Y., & Muminova, M. (2019). РОЛЬ ИННОВАЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ В РАЗВИТИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ. *Актуальные научные исследования в современном мире*, (3-8), 44-47.
36. Baizakova, D. F., & Obidova, F. Y. (2018). DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS AND PRIVATE ENTREPRENEURSHIP IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. *Modern humanities research*, (3), 51.
37. Obidova, F. Y. (2020). SMALL BUSINESS IN THE ECONOMY. *Economy and Society*, (2), 264.
38. Umarova, Z. O., & Obidova, F. Y. (2019). SIGNIFICANCE OF FREE ECONOMIC ZONES IN THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY. *Actual scientific research in the modern world*, (2-6), 53.
39. Obidova, F. Y. (2017). REFORMING OF THE EDUCATIONAL SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. *Actual scientific research in the modern world*, 13(11-13), 87.

-
40. Умарова, З. О., & Обидова, Ф. Я. (2019). Значение свободных экономических зон в развитии национальной экономики. Актуальные научные исследования в современном мире, (2-6), 53-57.